

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata roczna 4 50 k.
 Za 6 miesięcy 2 50 k.
 Za 3 miesiące 1 25 k.
 Wskazywanie 75 k.
 5 kop. miesięcznie

Prenumerata zamiejscowa
 Na rok 5 00 k.
 Na 6 miesięcy 2 75 k.
 Na 3 miesiące 1 50 k.
 Wskazywanie 75 k.
 5 kop. miesięcznie

Prenumerata przyjmuje się w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487. W innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. F. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olichnowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiowa.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego mniej; za dwa razy, dziewięć kopiejek; za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny

W środę, 5 (17) listopada, — św. Galaktyona muoz.
 W czwartek, 6 (18) listopada, — św. Pawła apostoła.
 W piątek, 7 (19) listopada, — św. Jerona muoz.

Wschód i zachód Słońca

Słońce wschodzi o godzinie 7 minut 34. rano.
 zachodzi o godzinie 4 minut 6 wieczór.

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą.
 Stop 3 cali 0.

Kalendarz rzymsko-katolicki

W środę, 5 (17) listopada, — św. Salomei panny męczennicy.
 W czwartek, 6 (18) listopada, — św. Maksyma bisk. i męcz.
 W piątek, 7 (19) listopada, — św. Elżbiety królowej; męczennicy.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Przez Najwyższy rozkaz w Wydziale Wojny, w Liwadji, 24 października r. b., przetranskorygowany został sztab rotmistrz zapasowego szwadronu grodzkiego pułku husarskiego lejbgwardji „Jemielajow” do czynnych szwadronów tegoż pułku, a w obojętności zostali ze służby z powodu słabości zdrowia: porucznik 26. mochyłewskiego pułku piechoty „Malychin” w stopniu sztabs-kapitana, a mundurem i emerytura w stosunku połowy płacy; z powodu interesów rodzinnych, chorąży 6. glińkowskiego pułku dragonów imienia Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Księżniczki Aleksandry Józefownej „Lizygiełowski” i „Lizygiełowski”.

Przez rozkaz Kontrolera Państwa, 29 października r. b., otrzymał orlop wewnętrzny Cesarstwa, starszy rewizor lombardzkiej izby kontroli, radca kolejalny „Sternberg” — na 10 dni, w celu wyjazdu do Petersburga.

Bank Państwa. I. Na zasadzie zatwierdzonej przez Ministra Finansów, 30 kwietnia 1868 r. przepisów o sposobie odbywania losowań 5% biletów Banku Państwa, Bank Państwa ma zaszczyt zawiadomić posiadaczy biletów 2-jej emisji, wydanych na 20-ty dzień, że przagnęły wyznaczyć je do losowania w marcu przyszłego 1876 r., mogą oznajmić o takim życzeniu Bankowi Państwa najdalej do 1 lutego roku przyszłego.

II. Bank Państwa, w uzupełnieniu swego ogłoszenia o nastąpieniu terminu wnieścia na ukompletowane obligacje rosyjskich kolei żelaznych V emisji o statucie raty 12%, ma zaszczyt zawiadomić, że stosownie do warunków, zawartych w Najwyższym rozkazie o emisji tych obligacji, ostatni termin takowego wnieścia wyznaczony jest na 5. (17) listopada r. b.

Warszawski Komitet Reprodukcyjny. — JW. Minister Finansów zawiadomił JW. Warszawskiego General-Gubernatora, że w skutek najpodważliwszego przedstawienia Najjaśniejszemu Panu z prośbą o przyłączenie przez Rosję udziału w zamierzonej na rok 1876 międzynarodowej wystawie w Filadelfji, Jego Cesarska Mość Najwyższej rozkazała raczyli: w dowód przyjaznego oświadczenia dla Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, udzielić przychylną na otrzymane zaproszenie odpowiedź, zaś dla wydania potrzebnych rozporządzeń co do udziału Rosji w pomienionej wystawie, ustanowić oddzielną Komisję przy Departamencie handlu i rekrodacji, która to Komisja już przystąpiła do wykonania włożonego na nią poruczenia.

Przytem JW. Minister namienił, że dla uzupełnienia Filadelfijskiego, powołania ruskiego oddziału na wystawie Filadelfijskiej, nadto byłoby pożądanym wysłanie na taką podróż Królestwa Polskiego, i że przemysłowcy tutejszego kraju, przagnęły przyjąć udział w wystawie, mogą się znośić w tej mierze z Najwyższą ustanowioną Komisją do udziału Rosji w wystawie międzynarodowej Filadelfijskiej 1876 r., czy to wprost, czy też przez pośrednictwo osób, którym poruczone będzie zajęcie się tym przedmiotem.

JW. General-Adjutant Hrabia Kotzebue raczył użyczyć za pozytywne, czynności dotyczące wystawy Filadelfijskiej w gubernjach Królestwa Polskiego, poruczyć Warszawskiemu Komitetowi Przemysłowemu, z zaproszeniem na posiedzenia tegoż Komitetu konsula Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej p. Rawicza.

Podając o powyższem do powszechnej wiadomości, Warszawski Komitet przemysłowy, w powołaniu się na ogłoszone w tych dniach przez pisma publiczne postanowienie o Ruskim oddziale wystawy międzynarodowej 1876 r. w Filadelfji (Nr. 225 Dziennika Warszawskiego), ma honor namienić, że przagnęły przyjąć udział w pomienionej wystawie mogą otrzymać bezpłatnie w Kancelarii Komitetu, mieszczącej się przy ulicy Włodzimierskiej pod N. 10, druki na przedwstępne deklaracje, oraz na faktury.

Przytem Komitet zwraca uwagę na ułatwienie zapewnione wystawcom tutejszym, a mianowicie: 1) rozchody na przesłanie plodów z St. Petersburga do Filadelfji i powrotne odstawienie tychże do St. Petersburga; 2) ubezpieczenie plodów w drodze tam i napowrót; 3) ogólne urządzenie i przyozdobienie Ruskiego oddziału (§ 4 postanowienia o Ruskim oddziale wyst. Filadelfj).

Tym sposobem wystawcy poniosą tylko koszt odesłania swoich przedmiotów do St. Petersburga i napowrót z St. Petersburga do miejsc przez nich wskazanych, lecz i w tej mierze odniesiono się do Zarządów kolei żelaznych o obniżeniu taryf przewozu plodów na wystawę przeznaczonych.

Z swojej strony Warszawski Komitet Przemysłowy, przagnę ułatwić odstawienie plodów z Warszawy do St. Petersburga i z powrotem z St. Petersburga do Warszawy, zniósł się z tutejszym domem bankierskim pod firmą „A. Rawicz i Sp.” o zajęcie się ekspedowaniem takowych na koszt wystawców, — na co tenże dom się zgodził.

W Ruskim oddziale wystawy Filadelfijskiej i odstawienia plodów do St. Petersburga, Warszawski Komitet przemysłowy namienił:

ze wspomniane wyżej przedwstępne deklaracje powinny być złożone w kancelarii Komitetu najpóźniej do dnia 8 (20) grudnia r. b., same zaś przedmioty, należące do opaskowania w sposób wskazany w § 22 postanowienia o Ruskim oddziale wystawy, mają być odstawione do domu „A. Rawicz i Sp.” najpóźniej do dnia 1 (13) lutego 1876 r.

Wszelkie bliższe informacje dotyczące Ruskiego oddziału wystawy Filadelfijskiej 1876 roku, mogą być zasięgnięte w kancelarii Warszawskiego Komitetu Przemysłowego, codziennie, w godzinach biurowych.

Kantor Gubernjalny „Pocztony” w Warszawie podaje do powszechnej wiadomości, że z powodu zasłanej znów obecnie zmiany w biegu pocągów na drodze żelaznej Brzesko-Grajewskiej, poczty osobowo-listowe z Warszawy na trakt przez Pułtusk, Łomżę i Grajewo do Suwałk, od dnia 4 (16) listopada r. b., wyprawiane będą, jak poprzednio, codziennie o godzinie 8 wieczorem.

Dnia 6 (18) listopada: 1. Przeciwno podoficerowi warszawskiego bataljonu miejscowego, „Kardapelowowi”, oskarżonemu o kradzież za pomocą dobranego klucza. 2. Przeciwno kanonierowi 8-jej brygady artylerji „Aleksanu Grigorjewowi”, oskarżonemu o powtórne zbiedzstwo i strwonięcie efektów mundurowych. 3. Przeciwno szeregowcowi płockiej komendy miejscowej, „Pawłowi Szapinowi”, oskarżonemu o kradzież za pomocą dobranego klucza.

Dnia 8 (20) listopada: 1. Przeciwno kanonierowi 1-jej baterji 10-jej brygady artylerji „Ancoju Kruszonowi”, oskarżonemu o nieokazanie uszanowania oficerowi i nie wykonanie rozkazu. 2. Przeciwno szeregowcom 26 mochyłewskiego pułku piechoty, „Antonijemu Uchanskiemu” i „Stanisławowi Lewandowskiemu”, oskarżonym o kradzież gwałtowną. 3. Przeciwno szeregowcowi wołyńskiego pułku lejbgwardji, „Sidorowi Miernikowowi”, oskarżonemu o słowne i czynne użalenie zwrócenikowi niższego stopnia.

Dnia 11 (23) listopada: 1. Przeciwno szeregowcowi petrokowskiej komendy powiatowej, „Abdulowi Gibadulinowi” i podoficerowi, „Janowi Orłowowi”, oskarżonym, pierwszy — o słowne i czynne użalenie, a drugi — o użalenie pierwszego. 2. Przeciwno szeregowcowi 25 smoleńskiego pułku piechoty, „Janowi Bieszunowi”, oskarżonemu o powtórne zbiedzstwo ze służby i strwonięcie po raz pierwszy skarbowych efektów mundurowych. 3. Przeciwno szeregowcowi 15 szluseburskiego pułku piechoty, „Orlegontowi Petrowowi”, oskarżonemu o trzecie zbiedzstwo ze służby, z przejściem granicy i strwonięcia efektów mundurowych. 4. Przeciwno szeregowcowi 14 obońckiego pułku piechoty, „Janowi Jerinowowi”, o powtórne zbiedzstwo ze służby.

Dnia 12 (24) listopada: Przeciwno pisarzowi prokuratora wojskowego warszawskiego sądu wojskowo-okręgowego, „Pawłowi Grelkowowi”, oskarżonemu o pierwszą zbiedzstwo ze służby i fałsz.

Dnia 13 (25) listopada: 1. Przeciwno szeregowcowi 2-go nowogeorgiewskiego bataljonu forteznego, „Jerzemu Bulyczewowi”, oskarżonemu o nieposłuszeństwo i uderzenie feldfebla. 2. Przeciwno szeregowcom pułkowskiej komendy miejscowej, „Romanowowi”, „Stepanowowi” i „Baronowowi”, oskarżonym o naruszenie szczególnych obowiązków służby wartowej.

Dnia 15 (27) listopada: 1. Przeciwno sztabs-kapitanowi iwangrodzkiej artylerji forteznej „Bazylemu Andriejewowi”, oskarżonemu o słowne użalenie oficerowi. 2. Przeciwno szeregowcom 1-ego obońckiego pułku piechoty, „Stepanowi” i „Baronowowi”, oskarżonym o naruszenie szczególnych obowiązków służby wartowej.

Szambelan Dworu Jego Cesarskiej Mości, hrabia „Maurycy Potocki”, przyjechał do Warszawy z zagranicy.

Konsul belgijski „Epstein” wyjechał za granicę.

DZIAŁ W WNETRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Z początkiem nowego roku 1876 wychodzić będzie w Płocku czasopismo pod tytułem: „Korespondent

Płocki, pod redakcją p. J. Dunkla, wydawca zaś będzie p. Z. Rosciszewski. Treść pisma w ogólnym zakresie będzie następująca: wiadomości z rozporządzenia władz; wiadomości bieżące; artykuły budzące zajęcie żywością przedmiotu, korespondencje krajowe i zagraniczne różnego pokroju i treści, lecz z szczególnem uwzględnieniem warunków i potrzeb naszego bytu; telegramy własne; wiadomości handlowe, otrzymywane bezpośrednio z wiarogodnych źródeł; wreszcie ceny targowe z różnych rynków, kursa giełdowe, dział informacyjny jak najszerszej rozciągłości, ogłoszenia i t. d. „Korespondent” Płocki wychodzić będzie dwa razy tygodniowo, we Wtorki i Piątki.

W gubernji petrokowskiej, pod zawiadywaniem gubernjalnej i powiatowych rad dobroczynności publicznej, w 1874 roku było 7 szpitali, a mianowicie: w m. Petrokowie — św. Trojcy (na 40 łóżek) i starozakonnych (na 20 łóżek); w m. Czestochowie — Najświętszej Panny (na 30 łóżek); w m. Łodzi — św. Aleksandra (na 50 łóżek); w m. Rawie — św. Duchy (na 29 łóżek); w m. Noworadomsku — św. Aleksandra (na 29 łóżek) i w osadzie Koniecpolu, w powiecie Noworadomskim — św. Ioanny (na 7 łóżek). W taki sposób we wszystkich tych szpitalach liczy się 214 łóżek etatowych. W ciągu roku sprawozdawczego w szpitalach tych było na kuracji 2,351 chorych, którzy przebyli łącznie 63,579 dni instytucyjowych; z ogólnej liczby chorych w ciągu roku ubyto 2,172 osób, w tej liczbie 240 zmarłych. Ogólny przychód szpitali wynosił 36,317 rub. 98 k., rozehód zaś — 31,758 rub. 91 k.; utrzymanie i drugo chorego średnio kosztowało 49 k. dziennie. Szpitale te miały stałe fundusze następujące: kapitału zapasowego 14,325 rub. 25 kop., kapitału żelaznego — 32,764 rub. 29 kop., procentu zaś od tych kapitałów i dochodu z dzierżaw — 3,797 rub. 23 k.

Oprócz tych szpitali należących do kategorii dobroczynnych i będących pod zawiadywaniem rad dobroczynności publicznej, znajdowały się jeszcze szpitale: przy domu badań w m. Petrokowie, przy rządowych zakładach górniczych w Dąbrowie, w powiecie Bendzińskim; we wsi Sosnowicach (na 24 łóżka), w tymże powiecie; we wsi Sielecach (na 11 łóżek), w tymże powiecie; we wsi Maluszynie (na 8 łóżek), w powiecie Noworadomskim i we wsi Kociszewie (na 4 łóżka), w powiecie Petrokowskim. Z szpitali tych pierwsze dwa utrzymywane były kosztem rządu, wszystkie zaś inne z własnych funduszy, będąc pod bezpośrednim zawiadywaniem zarządów gminnych.

W roku sprawozdawczym w gubernji było 6 domów przytułku, a mianowicie: w m. Petrokowie na 25 starców; w m. Noworadomsku — na 16 starców; w osadzie Jezowie, w powiecie Brzezińskim — na 8 starców; w m. Łasku — na 5 starców; w m. Pabianicach, w powiecie Łaskim — na 8 starców i w m. Bendzinie — na 4 starców. Dochód wszystkich tych zakładów w roku sprawozdawczym wynosił 1,669 rub. 71 kop.

Ochrona dla dzieci było w gubernji pięć; z nich cztery znajdowały się pod zawiadywaniem rad dobroczynności publicznej, a jedna pod zawiadywaniem petrokowskiego oddziału ruskiego towarzystwa dobroczynności. Znajdujące się pod zawiadywaniem rad dobroczynności publicznej były: w m. Petrokowie — w której dzienny przytułek znajdowało 68 i więcej dzieci, a 25 najuboższych z nich i sierot otrzymywało gorące pożywienie; fundusze ochrony były bardzo ograniczone i takowa była utrzymywana tylko z procentu od kapitału w kwocie 165 rub. 22 1/2 kop. i zapomogi ze skarbu; w m. Rawie — w której utrzymywane było 9 dzieci z procentów od kapitału w kwocie 27 rub., a z ofiarami 66 rub. 20 k. i zapomogi z kapitału; i dwie w m. Czestochowie — jedna w Starym, a druga — w Nowym Czestochowie; w nich etat był na 16 dzieci, ale liczba tych ostatnich dochodziła do 106; ochrony te utrzymywane były z procentów od kapitału, w kwocie 47 rub. 74 1/2 kop., a z ofiarami — 102 rub. 63 1/2 kop. i zapomogi ze skarbu.

W m. Petrokowie we wrześniu 1875 roku otwarta została ochrona dla dzieci prawosławnych pod wezwaniem św. Zofji, mieszcząca się w domu przy cerkwi prawosławnej, a będąca w zawiadywaniu petrokowskiego

oddziału ruskiego towarzystwa dobroczynności i utrzymywana z jego funduszy. W ciągu 1874 r. było w niej 20 dzieci, w tej liczbie 10 chłopców i 10 dziewcząt. Ochrona ta niema żadnych „zapewnień” funduszy i istnieje tylko z dobroczynności członków pomienionego oddziału towarzystwa dobroczynności.

Wykaz cen produktów i artykułów żywności w m. Płocku, od 16 (28) paźd. do 22 paźd. (4 listopada) 1875 roku włącznie. Za czwartek: pszenicy 1-go gatunku 10 rub. 49 1/2 kop., 2-go gatunku 9 rub. 59 1/2 kop., żyta 1-go gatunku 8 rub. 20 1/2 kop., 2-go gatunku 7 rub. 46 kop., jęczmienia 1-go gatunku 6 rub. 23 1/2 k., 2-go gatunku 5 rub. 3 1/4 kop., owsa 1-go gatunku 5 rub. 28 1/4 kop., 2-go gatunku 4 rub. 96 kop., rzepaku 12 rub. 11 1/2 kop., grochu 11 rub. 7 1/2 kop., gryki 5 rub. 53 kop., kartofli 1 rub. 72 kop., kaszy jaglanej 21 rub. 50 kop., owsianej 22 rub., jęczmień 11 rub. 69 1/4 kop., gryczanej grubej 15 rub. 60 kop., drobnej 29 rub. 52 k., maki pszennej 1-go gatunku 13 rub. 20 kop., 2-go gatunku 10 rub. 80 kop., żytniej 9 rub. 60 kop., za funt: chleba pszykowego 2 1/2 kop., razowego 2 kop., mięsa wotowego 6 opasów krajowych 8 kop., z nieopasów: 1-go gatunku 7 kop., 2-go gatunku 6 kop., olejny 6 1/2 kop., wieprzowiny 8 1/2 k.; baraniny 6 k.; za pud.: siana 40 k., słomy 20 kop.; za wiadro: spirytusu 76%. Trallesa 6 rub. 48 kop., wódki 46%, Trallesa 3 rub. 75 kop.

W ciągu września w gubernji Lubelskiej było 16 wypadków pożarów, w tej liczbie 13 przez niezgodność 13, według podejrzenia z podpalenia 2 i z powodu zapalenia się komina 1. Straty wynoszą: w ubezpieczonem mieniu 13,280 rub. i w nieubezpieczonem — 9,413 rub. Znaczniejsze pożary były:

Dnia 1 (13) września we wsi Djaconowie, w powiecie Hrubieszowskim, spaliły się zabudowania gospodarskie hrubieszowskiego towarzystwa rolniczego, ubezpieczone na 1,250 rub.

Dnia 6 (18) września we wsi Telatynie, w powiecie Tomaszowskim, spaliły się zabudowania gospodarskie kolonisty Berka Brandla, ubezpieczone na 2,750 rub. i nieubezpieczone ruchomości wartości 2,000 rub.

Dnia 11 (23) września na folwarku Dąbrowie, w pow. Tomaszowskim, spalił się dom drewniany z murywaną piwnicą na skład okowity hr. Zamojńskiego, ubezpieczony na 780 rub., przytem spalił się 3,000 wiader okowity, należące do dzierżawcy pomienionego folwarku, „Israela” Goldmana, ubezpieczone na 4,000 rubli.

Dnia 24 września (4 października) we wsi Kawęczynie, w powiecie Janowskim, spalił się młyn wodny, należący do starozakonnego „Majora” Horendreka, ubezpieczony na 1,000 rubli i nieubezpieczone ruchomości wartości 130 rub.

Dnia 24 września (6 października) we wsi Dąbrowicy, w powiecie Lubelskim, ekonomiczny oficyalista Dobrzelewski, udawczy się w noc na pole, dla pilnowania koniczyn, został tam zabity przez niewiadomych złoczyńców. Śmierć jego nastąpiła od uderzenia kijem po głowie; kolo zabitego znaleziono w trzech miejscach ślady krwi. Przypuszczano, że zabójstwo to popełnione zostało przez włóścian miejscowych, którzy niejednokrotnie pasali swe konie i bydło w zbożu folwarcznem. Przestępcy są poszukiwani.

Dnia 18 (30) sierpnia w dobrach Smoniewicach, w gminie Łękwicach, w powiecie Michowskim, spaliły się dwa domy drewniane, chlew, stajnia, dwie stodoły, spichrz i dwie wozownie na narzędzia gospodarskie, ubezpieczone na 3,500 rubli; zarazem spaliły się ruchomości administratora dóbr Franciszka Seyferta, ubezpieczone w prywatnem towarzystwie na 4,660 rub. Poderzany o podpalenie włóścian wsi Dzięwięciół, gminy Kacie, Mikołaj Ryło, oddany został do sądu.

Dnia 19 (31) sierpnia we wsi Łopusznie, w gminie tegoż nazwiska, w powiecie Kieleckim, z niewiadomej przyczyny spaliły się dwa włóścianskie domy drewniane i część dachu z gontów na trzecim domu, ubezpieczone na 1,000 rubli.

Co się tyczy dyrektora banku handlowo-pożyczkowego, p. Gustawa Landau, był on do jesieni 1857 roku naczelnikiem domu bankierskiego w Warszawie, pod firmą Gustaw Landau i Komp. Jest to człowiek przedsięwzięczy. Stał się niewypłacalnym w krytycznym 1857 roku, kiedy zbankrutowało wszędzie bardzo wiele domów bankierskich. Od tego czasu rozpoczął wiele przedsiębiorstw przemysłowych, które nie miały szczególnego powodzenia.

Ruski Inwalid donosi: Główny naczelnik wojsk, które działy w Chanacie kokańskim, generał-adjutant von Kaufman 1-szy, wrócił z swym sztabem do miasta Chodźentu, 22 października.

Dla obserwowania kipezaków i ludności chanatu, postawiono w mieście Namanganie oddział silny i samoistny, pod dowództwem generał-majora z orszaku Jego Cesarskiej Mości, Skobelewa; część tego oddziału konsystuje w mieście Tus.

Komunikacja pomiędzy Chodźentem i Namanganem odbywa się za pomocą okazyj (transportów) posyłanych od czasu do czasu pod zastawą eskorty wojskowej, do chwili zupełnego uspokojenia kraju. Dla tem większego zaś zabezpieczenia spokojności na granicy powiatu chodźenckiego, osobny oddział, będący częścią zatogi chodźenckiej, zajął twierdzę Machram. Chan Nasr-Eddin z orszakiem swoim mieszka dotąd w Chodźencie, w oczekiwaniu na dalsze wypadki w Chanacie.

Podług Ruskiego Inwalida, w bitwach z kipezakami, stoczonych pod Audidżanem, rannieni zostali: kapitan ze sztabu jenerałnego Matwiejew, kapitan z kompanji turkiestańskiej saperów Iwanicki, liczący się w kawalerji linowej kapitan Bożowicz, oraz chorążowie: z 2-go bataljonu turkiestańskiego linowego Lubomrow i z 5-go takiegoż bataljonu Zarjew.

Z Sewastopola piszą pod dniem 12 października do gazety Golos: Tauryda, tak bogata pod względem osobliwosci historycznych, zwracała na się stale uwagi archeologów; półwiecze zwłaczka Chersonczki był za wsze przedmiotem badań naukowych wszystkich narodów, kwitnęły tu bowiem w dalekiej przeszłości osady greckie i genueńskie. Już przed wojną krymską, znany nasz archeolog, hrabia Uwarow, dokonał tu liczne rozkopy i znalazł mnóstwo grobów, w tych zaś wiele przedmiotów świadczących o rozmaitych epokach życia historycznego tej miejscowości. Poszukiwania takie zostały obecnie wznowione, i tenże hr. Uwarow podjął się tego zadania. Dnia 9 października, koło klasztoru chersonczkiego, tam gdzie przed wojną znajdowała się kwarantanna, odkryto kilka jaskiń. Jedną z nich tworzy dość wielką salę kształtów nieregularnych, wysokości wzrostu człowieka; wejście do tej jaskini założone jest wielkim kamieniem. Kamień ten ma zawiasy i otwiera się jak drzwi. Przy tych drzwiach nie znaleziono żadnych przyrządów z żelaza. W framudze jaskini, na prawo od wejścia, znaleziono szczątki kości ludzkich, bransoletkę z brązu, pierścioneł, kilka dzbanuszków glinianych i kilka monet, lecz do takiego stopnia zardzewiałych, że z pierwszego ich obejrzenia nie można było oznaczyć czasu, z którego pochodzą. W jaskini tej nie ma żadnych napisów ani znaków. Inna jaskinia, położona tuż koło pierwszej, jest znacznie mniejsza, ma także drzwi z kamienia jednolitego, lecz nie na zawiasach drzwi te zasuwają się, jak gdyby w skrzynce. Nade drzwiami dwa wydrążenia, przez które nawleczone były prawdopodobnie liny do podnoszenia i opuszczenia kamienia służącego za drzwi. W jaskini tej znajduje się także framuga w stronie północnej, zawierająca także przedmioty jak w pierwszej jaskini. Powiadają, że jest tam mnóstwo takich jaskiń i przypuszczają nawet istnienie korytarza podziemnego, komunikującego z klasztorze chersonczkim. Jeżeli hr. Uwarow prowadzić będzie dalej swoje poszukiwania, w takim razie dowiemy się jeszcze niezawodnie o wielu osobliwościach tej miejscowości.

Tymczasem roboty około urządzenia położonego tuż obok klasztoru chersonczkiego czynią znaczne postępy dzięki gorliwości nowego przełożonego, który daje dowody, że praca wytrwała zdolna jest zamienić nagie skały na ogrody pełne kwiecia. Roboty około budowy cerkwi św. Włodzimierza idą bardzo pomyślnie. Kopuła została już zasklepiena i otrzyma prawdopodobnie dach na nadchodzącą zimę; miejscowość została oczyszczona około, posadzono wszędzie drzewa kwiaty, urządzono tarasy ku morzu i t. d., tak, iż kto nie zwiadał klasztoru od roku przeszłego, ten nie pozna go teraz.

Stowarzyszenia rybackie. W Bieleziersku istnieje oddawna stowarzyszenia rybackie, o organizacji których gazeta Now. Wremia podaje następujące szczegóły: Stowarzyszenia te zajmują się połowem sztynek w morzu Białem. Organizacja połowu jest następująca: zaczyna się od końca listopada lub od początku grudnia. Łowi około 23 tagasów (tagas—stowarzyszenie 40 ludzi, z 20 koniami i 400 szn. sieci). Każdy uczestniczący w tagasie powinien złożyć 10 szn. sieci, a każdego z dwóch uczestniczących daje konia do roboty, losem. Rybacy robią dziennie około 7 toni, to jest siedem razy zarzucają i wyciągają sieci z wody. Z liczby rybaków wybierają się dwaj hetmani, jeden jeździwoy—rozporządzający połowem na jeziorze, a drugi wyrzeżowy—sprzedający ryby na lądzie, poszukując najkorzystniejszych nabywców. Udziały rozdzielają się w następujący sposób: każdy uczestniczący otrzymuje udział: 1) na sieć, 2) na 10 szn. sieci i 3) na konia, jeżeli takowy losem praeuje przy połowie. Nie należy zamilyczyć o tem, że praca rybaków włościan mocno jest wyżykiwana przez miejscowych przekupniów, na

co nie szkodliby zwrócić uwagę tych do kogo, to należy sprzeżać ryb odbywa się w następujący sposób: zgłaszają się przekupnie i zakupują wszystkie ryby od hetmana, za cenę jaką oznaczą; potem już, odebrawszy ryby od rybaków, zaczynają licytować pomiędzy sobą, a różnica pomiędzy ceną jaka została zapłacona rybakom, a ceną, za którą ryby dostają się przekupniowi po licytacji pomiędzy niemi—dostaje się tym z licytujących się przekupniów, którzy nie utrzymali się na licytacji, tak że cena ryb podwyższa się, już po sprzedaży jej przez rybaków, a ta podwyżka, to jest różnica, zamiast dostać się w ręce pracujących—bardzo ubogich włościan, dostaje się przekupniom.

TELEGRAMY

Dziennika Warszawskiego.

Dubrownik (Raguza), 15 listopada. Donoszą o następujących szczegółach zwycięstwa odniesionego nad Turkami. Ci ostatni dowodzeni byli przez Cheketa i Selima baszów, którzy ratowali się ucieczką do Gacko, straciwszy 800 ludzi w zabitych, 600 w ranionych, których zabrali z sobą, tudzież 100 namiotów i 100 koni kawalerskich. Powstancy stracili 50 ludzi w zabitych i 75 w ranionych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Przekonano się już nieraz, że nic nie jest bardziej zawodnem, jak rozbiory telegraficzne mów politycznych. Mowa wygłoszona w d. 9 b. m. przez p. Dizraeli na uczcie u lorda-majora Londynu, ma całkiem odmienny charakter od tego, jaki mu można było nadawać ze straszenia jej, podanego przez telegraf. To straszenie sprawiło w Paryżu niepokój, który się wyrodził przez obniżenie wszystkich papierów publicznych. A przecież, mowa p. Dizraeli, nie tylko, iż nie usprawiedliwia takiej trwogi, lecz jest zupełnie uspokajającą; powiemy nawet, że od początku powstania w Hercegowinie, nie widzieliśmy objawiającej się, w politycznym świecie angielskim, manifestacji tak gruntownie uspokajającej. Nadowszystko zaś, taki charakter nadaje przemówieniu pierwszego ministra, hold jaki on składa umiarkowaniu polityki trzech mocarstw północnych i to ujawnione przez niego przekonanie, iż polityka ta doprowadzi do zadawalniającego rozwiązania teraźniejszych zwilkian; najbardziej zaś uspakajająco się tam wskazówka porozumienia panującego pomiędzy Anglią a owemi trzema mocarstwami, w przedmowie kroków, jakich użyć należy, dla ustalenia trwałej spokojności w Turcji. Wiadano już, że Francja i Włochy zgodziły się z Austrią, Rosją i Niemcami, lecz mniej pewnie było porozumienie się gabinetu Saint-James z innemi rządami, zwłaszcza z artykuły prasy angielskiej kazaly wierzyć raczej w różnicę niż w zgodność ich opinij. Po słowach wypowiedzianych w dniu 9 listopada przez pana Dizraeli, nie zachodzi już żadna wątpliwość w tym względzie. Roztropne umiarkowanie, wyrzekł on, ze strony wielkich mocarstw najbliższ interesowanych w tej kwestji—rozropne umiarkowanie, któremu oddaje dziś najszczersze świadectwo, a którego dość poszuwać nie można,—wywarło wpływ tak szczęśliwy, iż przez chwilę, kilka miesięcy temu, nielismy prawo wierzyć, że poważne zamieszanie ustana bezwarunkowo. Mam wielką ufność w tem umiarkowaniu. Wierzę, iż trwać ono będzie dalej i już, nietylko ufam, lecz mam przekonanie, iż powzięte zostaną środki, które wydadzą skutek zadawalniający, zgodny z utrzymaniem pokoju, a który zadawalni opinię publiczną w Europie. Jest to uznanie najzupełniejsze, jakiego tylko życzyliby sobie można, polityki trzech mocarstw północnych; pełne entuzjazmu oklaski jakimi przyjęto wyrazy p. Dizraeli w Guildhall i przyjęcie jakie znalazły one w prasie, która tym sposobem powraca, z pośpiechem godnym powinszowania, do sprawliwej oceny położenia, które częstokroć, w ostatnich czasach, przedstawiała w fałszywym świetle—wszystko to razem, nadaje manifestacji z dnia 9 listopada znaczną doniosłość i musi przyczynić się do powodzenia polityki, której tak słuszny hold złożono.

Telegramy z gazet zagranicznych.

Wiedeń, 13 listopada. Politische Correspondenz podaje wiadomość ze źródła południowo-słowiańskiego, że powstańcy zamierzają posłać deputację do Wiednia, Berlina i Petersburga, dla doręczenia rządowi trzech mocarstw północnych petycji z ich życzeniami, sformułowanemi w czterech punktach.

Konstantynopol, 12 listopada. Dziennik turecki Vassiret oblicza wojska skoncentrowane w prowincjach północnych Turcji europejskiej na 164,000 ludzi.

Z Białogrodu podają w gazetach zagranicznych następujące szczegóły o ślubie księcia Milana. Z gości, zaproszonych na wesele, najpierw przyjechał przysłany od cesarza Franciszka-Józefa hrabia Koloman Hunady. 1-go października daną była wielka uczta, na której znajdowało się 32 osób. W liczbie zaproszonych znajdowali się członkowie konsulatu austro-węgierskiego, z konsulem Wrede na czele. Narzeczona, której towarzyszyli: wuj jej, książę Muruzi, ciocka, siostry i dwie gubernantki, była w białej sukni atlasowej. Książę Milan w mundurze jeneralskim, wprowadził swą narzeczoną pod rękę do sali. Następnie zasiadli do stołu. Jedzenia były najwykwintniejsze, lecz usługa nie warta jednemu gościowi tylko, co nie uszczuplono na głowę talerza. Nie ma się co temu dziwić, ponieważ śludzy składali się z serbów, których po prostu

najmowano na ulicy i ubierano we frak. Muzyka grała podczas obiadu na dworze. Wnieśli dwa tosta: Książę pił za zdrowie cesarza Franciszka-Józefa, na co hrabia Hunady odpowiedział, wyrazami: „piję za zdrowie przyszłej księżny serbskiej.” Po obiedzie, o wpół do dziewiętej, książę odprowadził swą narzeczoną do domu i goście rozjechali się. Narzeczona księcia jest ładna osoba, wyraźnie typu wschodniego, z dość wielką głową i niskim czołem. Dnia następnego była druga uczta na cześć tylko co przybyłego jenerala ruskiego hrabiego Sumarokowa. Jenerał wniósł dwa tosta. W jednym nadmienil o opiece okazwane Serbji przez Rosję. Zamieszczona w gazetach zagranicznych wiadomość, jakoby na cześć księżnej Natalji, urządzone były pochód z pochodniami i serenada, jest mylną. Serenada w istocie była zamierzona; lecz ponieważ członkowie Towarzystwa lubowników śpiewu należą do liczby członków czerwonej strony lewej, przeto książę obawiał się jakichkolwiek demonstracji i zabronil wezwanie wszelkiej owacji. Narzeczona nadeszła niedziela, 5 października. Jeszcze przed godziną pierwszą cerkiew była przepelniona i wszyscy znajdowali się na swoich miejscach. W pierwszym rzędzie, w pobliżu ołtarza, stali po obu stronach kapłani, a następnie wydelegowani przez mocarstwa zagraniczne na uroczystość oddzielni reprezentanci, oraz deputacja włoska, po za którą umieszcili się ministrowie. Obok deputowanych od mocarstw stały się ciała konsularne i dyplomatyczne, których członkowie przybyli ze swemi żonami. Naprzeciw reprezentantów mocarstw stali krewni księcia, którzy przyłączyli się do pochodu ślubnego, dalej dawniejsi ministrowie i małżonki reszty zaproszonych gości. Na przestroni od ołtarza do drzwi wchodowych rozstawieni byli oficerowie dezurni, urzędnicy, członkowie skucepny i inni zaproszeni. Po pierwszym wystrzale działowym, służącymi za sygnał, że narzeczona wyjechała z konaku, metropolita z całem duchowieństwem udał się do drzwi, w oczekiwaniu na narzeczoną i narzeczony. W pośrodku cerkwi, na miejscu swobodnem, wznosił się baldachim, z ławką do modlitwy. Po przybyciu narzeczony, metropolita wprowadził ją do cerkwi. Obraz niósł ładny jasnowłosy chłopczyk, lat cztery czy pięć mający, nazwiskiem Hermani, w serbskim gwardyjskim mundurze. Narzeczona była w białej atlasowej sukni z wysokim stanem. Obrzynie ogon czyli tren niósł za nią niezgrabny służący we fraku. Na głowie narzeczony znajdował się wianek mirtowy, a nad wiankiem błyszcząca niewielka korona perłowa. Na ramiona spadał welon złotem haftowany. Narzeczona wyglądała nader poważnie; zdaje się że płakała. Za księżniczką Natalją postępował książę Milan, który był nadzwyczaj blady. Był on w mundurze jeneralskim, z wstęgą Orła Białego przez ramię i z wysadzonymi brylantami szpada zmarłego stryja Michała przy boku. Szpadę odpiął i oddał ministrowi spraw wewnętrznych. Za księciem postępowała wujowie i opiekun narzeczony, książę Muruzi, członkowie familji Katardzi, Hermani i Muruzi, tak pięć mężkiej jak żeńskiej, nareszcie babka księżniczki, Tomanija. Podczas ceremonji ślubnej, książę z wolna przyszedł do siebie z wzruszenia. Ceremonja trwała bardzo długo. Można z niej przytoczyć tylko jeden epizod: kiedy zasłubionych, po uwienczeniu, oprowadzano trzykrotnie z dłonią w dłoni w około pulpitu, lokaj niosący ogon, okazał taką niezgrabność, że ładna dziesięcioletnia siostra księżniczki z gniewem wyrwała mu go z ręki i dumnie poniosła ów ogon za nowozasłubioną. Po ceremonji rozległy się w cerkwi głośnie dygnatery, boceznymi drzwiami. Następnie, wsiadli do karet, zaprzężonej w cztery konie, któremi powoził woźnica w peruce z warkoczem. Konie były przystrojone w trójkolorowe pióra. Pozostałe powozy zajęły osoby urzędowe i krewni młodej pary. Przed karetą księcia i księżny oraz za nią, jechała konno lejb-gwardja.—Kiedy książę Milan jechał do cerkwi, do powozu jego wrzucono list. Sądził, że to prosba i rozpieczętował jeszcze przed przybyciem do cerkwi, lecz następnie rzucił z przestrachem list, zawierający w sobie pogrożki. To tłumaczy prawdopodobnie bladość księcia przed ślubem. Około godziny czwartej goście zebrałi się w konaku, gdzie się odbywało przyjęcie konsulów i ich żon. Damy przedstawiała księżnie podeszła wiekiem Tomanija. Brała jej za rękę dość niezgrzecznie i wymieniała nazwisko tylko tych, które pamiętała. Tomanija ma lat 85 i mówi tylko po serbsku, odznaczając się, jak łatwo zrozumieć, nader słabą pamięcią. Na tem przyjęciu skończyły się uroczystości.

Najnowsza opretka Lecoq'a nosi tytuł „Pompon”; libetto napisali pp. Chivot i Durue. Niedługo ma być wykonaną na teatrze „Folies Dramatiques” w Paryżu, a wstęcznie wystawioną zostanie na scenie teatru Karola w Wiedniu.

Sily zbrojne Egiptu. Słusznie dziwić się należy temu, co uczyniono w Egipcie w ciągu ostatnich lat 50-ciu.

Dynastia Mehmeda-Alego wysoko trzyma swój sztandar w Afryce wschodniej i Azji zachodniej; oprócz Egiptu cała Syrja, El-Dzeziere, Irak-Arabja, Hedzas, Yemen, wszystkie plemiona arabskie (13 1/2 milionów ludności) patrzą na głowę tej dynastji, jak na swego zwierzchnika duchownego, po którym spodziewają się przywrócenia Kalifatu. Następcy Mehmeda-Alego, a mianowicie Said-pasza i Khedive teraźniejszy Izmael-pasza, oddali tyle usług swemu krajowi, że zupełnie zasługują na tę popularność, jaką się cieszą jej nazwiska. Starali się oni zawsze o organizację sil zbrojnych. Said-pasza nie poszedł za przykładem wielkiego za-

łożyciela swej dynastji i prawie nie zwracał uwagi na armję, tak iż w 1863 r. liczyła ona zaledwo 3,000 ludzi. Za to Khedive Izmael-pasza przedstawia najzupełniejszą pieczętwość. Patrzy on na przedstawienie swej armji, jako na rzecz najważniejszą i gorliwie zajmuje się jej powiększeniem i udoskonaleniem.

Błędki jego troskliwości niestanęły, liczebność armji egipskiej została zwiększoną i doprowadzoną z 18,000 do 30,000 ludzi, a wreszcie przez firman sultański z 1873 roku nadano Khediewi prawo utrzymywania wojska w takiej ilości, jaka będzie uznana przez niego za niezbędną dla obrony i zabezpieczenia swych posiadłości. Ze Khedive potrafi skorzystać z tego firmanu, widzieć można z następującego obrazu składu i liczby jego armji. Składa się ona z dziewięciu brygad, rozdzielonych w sposób następujący:

W Kairze znajduje się akademja wojenna, szkoła sztabu jenerałnego, artylerji, inżynjerji, piechoty, jazdy i administracyjna. W Aleksandrii jest także szkoła dla majtków. Wpród armja była organizowana na wzór francuzkiej, teraz zaś na wzór pruski. Oficerowie są powiększej części ze szkoły wojennej i rzadko bywają awansowani z podoficerów.

Artylerja jest uzbrojona działami Kruppa, a piechota karabinami systemu Remingtona. Wojska są wyćwiczone bardzo dobrze. Zarząd marynarki ma dok pływający w Aleksandrii.

Khedive skorzystawszy, jak powiedzieliśmy, z firmanu 1873 r., okazał wielką energje i w krótkim czasie stworzył armję, która godną jest zająć miejsce obok którejkolwiek z armij europejskich.

Armija regularna. 18 pułków piechoty (po 3 bataljon, w bataljonie po 8 kompanij) 51,000 ludzi. 4 bataljon strzelców 4,000. 4 pułki jazdy po 6 szwadronów 4,000. 2 pułki artylerji połowej (8 baterij pieszych i 4 komp.) razem 144 dział 6,000. 3 pułki artylerji fortecznej z 276 działami 8,000. 2 bataljon inżynjerów (pionjerów i pontonjerów) po 8 kompanij 3,000. 10 kompanij murzynów 3,000. 2 oddziały beduinów (na dromaderach) 2,000. Razem 77,000 ludzi.

Wojska rezerwowe składają się, z dwóch pułków murzynów sudańskich (każdy po 3,000 ludzi) 6,000 ludzi. z dwóch pułków darsfurskich 6,000. z korpusu kawasów (żandarmów) 5,000. z pozostałych wojsk rezerwowych 34,000. Razem 52,000 ludzi.

Milicja. składa się z kontyngensów rozmaitych plemion i może mieć około 60,000 ludzi. Wszystkie siły zbrojne: Armji regularnej 77,000. Wojsk rezerwowych 52,000. Milicji narodowej 60,000. Wszystkich wojsk lądowych 189,000 ludzi i 420 dział.

Oprócz wyż wspomnianych wojsk Egipt ma dość dobrze urządzoną flotę, składającą się z 50 statków z 500 działami, chociaż wszystkie statki pancerne trzeba było sprzedać w 1870 r. Porcie Ottomańskiej. Pomiedzy statkami teraźniejszymi są dwa Monitory (w zatoce Abukir), jedna korweta szrubowa żelazna (o 32 działach) jedna fregata szrubowa i korweta (o 14 działach).

W razie potrzeby, rząd egipski ma jeszcze w swoim rozporządzeniu 64 parostatki „Towarzystwa żeglugi parowej wice-króla”, z których: 9 na morzu Czarnem, 16 na Śródziemnem, a 39 na r. Nil. Wszystkie zostają pod komendą oficerów egipskiego zarządu marynarki.

Wazelnia soli w Inowrocławiu (w wielkiem księstwie Poznańskim), wprowadzona w ruch pod koniec roku 1873, wywarzyła w tymże jeszcze roku 18,252 centnarów wagi celnej, w roku 1874 zaś 189,936 centnarów. Większa część soli inowrocławskiej idzie do Rosji. W roku bieżącym utworzyło się w Inowrocławiu Towarzystwo akcyjne, urządzające tam kąpiele solne.

Redaktor, M. Berg.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI. Warszawa dnia 4 (16) listopada.

Spostrzeżenia meteorologiczne dostrzeżone przez obserwatorjum warszawskie. Dnia 1 (13) Listopada 1875 roku.

Table with 5 columns: Ciężnienie powietrza sprowadzone do 0°, Temperaturę powietrza, Wilgoć %, Kierunek wiatru. Data: 8.7 739.6 + 7.0 76 pol.-zachodni, 1 740.4 + 9.1 71 pol.-zachodni, 9 748.0 + 8.0 77 pol.-zachodni.

Widowiska. WIELKI TEATR.—Dzisiaj, we wtorek, opera w 1-actwie, Chatka;—3-ci akt opery Trubadur;—balet w 1-actwie, Wesołe w Ojcowie. —Początek o godzinie 7 1/2.—Jutro, we środę, tragedia Romeo i Julia. —Wczoraj, było osób 530. TEATR ROZMAITOSCI.—Dzisiaj, we wtorek, dramat w 1-actwie, Okno na 1-ym piętrze;—komedia w 1-actwie, W jesieni;—komedia w 1-actwie, Il baccio. —Początek o godzinie 7 1/2. Wczoraj, było osób 469. WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH.—Otwarta codziennie, od godziny 10-ty rano do godziny 6-ty po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. —Wejście od osoby w dniu poważenie kop. 16; — w niedziele zaś i święta kop. 5.

